Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Растителнозащитни дейности в овощната градина през септември

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата 15.09.2025 | **Брой** 9/2025 | **ISSN** 2815-522X | **Език** BG
www.plant-protection.com/article/2303?lang=bg

Към края на вегетационния период развитието на болестите затихва, но не престава напълно. Прогнозираните валежи през третото десетдневие ще повишат риска от развитие на гъбни патогени по зреещата плодова реколта - късно кафяво гниене, късно струпясване по плодовете на късните сортове овошки. Значително намалява плътността на неприятелите. Много от тях са преминали в неактивни стадии – какавиди, яйца.

В овощните насаждения

Обеззаразяването на плодохранилищата се извършва от специалист!

За да се установи зимния запас от гъботворка се изброяват яйчните купчини върху стъблата и дебелите клони на 40-60 дървета, а от пръстенотворката – яйчните пръстенчета върху 20 три – и четиригодишни клонки.

Около две седмици преди беритбата ябълковите и крушови насаждения, плодовете на които са предназначени за съхраняване, се третират с Каптан 80 ВГ (150-180 г/дка) за запазването им от късно струпясване и други болести, които се развиват в плодохранилищата.

Причинителят на струпясване по ябълката – аскомицетната гъба *Venturia inaequalis* (Cooke) Winter, с конидиален стадий *Fusicladium dendriticum* (Wallr. & Fuckel) е икономически най-вредоносната болест по ябълка. Запазва се със сапрофитната си форма в повредените окапали листа, зимуващи върху почвената повърхност, където след презимуване се образуват псевдотеции с аскоспори, извършващи първичните заразявания напролет. Те не узряват едновременно, а в продължение на 7-9 седмици, най-често в периода на цъфтеж. Узряването и изстрелването на аскоспорите се извършва само след навлажняване. Покълването на аскоспорите е възможно само при наличие на свободна капка вода върху растителната повърхност, но продължителността на инкубационния процес зависи от температурата – при 7-8 ^{o}C е 17 дни, а при 20 ^{o}C – само 8 часа.

При късна инфекция върху вече започналите да зреят плодове признаците на болестта се проявяват под формата на сравнително дребни кафявочерни, рязко очертани петна, които продължават да се развиват и нарастват при условия на съхранение. Тези повреди много често са първопричина за интензивно развитие на типични за периода на лагеруване патогени – сиво гниене, меко гниене, алтернарийно гниене, трихотецийно гниене и други.

Аскомицетната гъба, *Venturia pyrina* (Bref.) Aderhold, с конидиален стадий *Fusicladium pyrinum* (Libert) Fuckel, причинител на струпясването по круша, има голям вредоносен потенциал и при благоприятни условия за развитието си може да предизвика много големи икономиески щети. Патогенът презимува не само върху окапалите листа, където се развиват аскуси с аскоспори, но и в раковините по летораслите. Развитието на болестта се благоприятства в периоди с чести превалявания, продължително задържане на водни капки върху растителните тъкани и от умерено високи температури.

ISSN 2815-522X

Признаците на болестта се проявяват първоначално като закръглени петна, покрити с лъчисторазвиващ се тъмнозелен гъбен налеп. По-късно тези напетнявания некротират, като образуват широки пригорни зони и преждевременно обезлистване. За разлика от повредите по ябълката, тези наапетнявания се появяват от долната страна на листата и са по-забележими.

За установяване плътността на крушовият пъпкопробивач в края на месеца се стръскват – отначало през ден, а след откриване на първите насекоми всеки ден по 10 дървета за 500 декара, разположени разпръснато в насаждението.

Крушовият пъпкопробивач (*Anthonomus pyri* Kollar) напада главно крушата, поврежда макар и рядко и ябълка, кайсия, слива. Среща се в цялата страна. Хоботникът развива едно поколение годишно. Зимува като яйце в пъпките на крушата и малка част като възрастно насекомо.

Брумбарите са слабо подвижни. През септември се хранят като нагризват листните и цветните пъпки, за да узреят полово, след което снасят яйцата си. Могат да унищожат повече от 40 пъпки. Женските прогризват канал в смесените пъпки и на дъното му снасят по едно яйце. Яйценосният период продължава 1,5-2 месеца. Средната плодовитост е 15-20 яйца. Яйцата презимуват и се излюпват през следващата година. Част от брумбарите остават да зимуват и продължават да снасят и през пролетта.

ISSN 2815-522X

Кестеновите дървета се пръскат в началото на месеца, преди снасянето на яйцата с Кораген 20 СК (18-30 мл/дка) или друг контактен инсектицид за борба с кестеновия хоботник. Пръскането се повтаря още два пъти през 7-10 дни.

В ягодовите насаждения

Преди разсаждане, за посеви чисти от плевели, ягодовите насаждения се третират с Раундъп Енерджи (300-500 мл/дка при едно- и двугодишни плевели и 500-800 мл/дка при многогодишни).

Ягодовите насаждения се поливат с един от инсектицидите - Децис 100 ЕК (17,5 мл/дка) или друг на база делтаметрин, Моспилан 20 СП (30 г/дка), Натуралис (300 мл/дка) до навлажняване на почвата на дълбочина 15 см срещу ларвите на кореновите хоботници.

ISSN 2815-522X

През периода вредят ягодовият коренов хоботник (*Otiorhynchus rugosostriatus*), турският лозов хоботник (*Otiorhynchus turca*), малкият лозов хоботник (*Otiorhynchus sulcatus*) и люцерновият коренов хоботник (*Otiorhynchus ligustici*). Ларвите на тези хоботници се хранят с корените на ягодата.

Ягодовият посадъчен материал се проверява за болести и неприятели, които сепренасят с него – бели и виолетово-кафяви листни петна, коренови хоботници, ягодова нематода, ягодов акар, вирусни болести и др.

Ягодовият разсад се обеззаразява, ако е нападнат от ягодов акар или ягодова нематода, като се потапя за 13-15 минути във вода с температура 45-50 ^{o}C.